

EUMEDION SCRIPTIEPRIJS 2010
JURYRAPPORT

De jury van de Eumedion Scriptieprijs heeft de inzendingen van scripties op het gebied van corporate governance in 2010 beoordeeld, en heeft unaniem besloten de prijs toe te kennen aan:

De heer A.A. BOOTSMA MsC LLB

voor zijn scriptie getiteld

Financiële prikkels voor aandeelhouders

Tot waar mag het gelijkheidsbeginsel worden gebogen?

(Rotterdam, 14 september 2010)

Bij de beoordeling van de scripties heeft de jury getoetst aan de volgende criteria: 1) de originaliteit van de bijdrage, 2) de bijdrage aan het debat over goed ondernemingsbestuur, 3) de gedegenheid van de onderzoeksmethode, 4) de kwaliteit van de analyse, 5) de praktische toepasbaarheid van de resultaten en 6) de kwaliteit van de presentatie (structuur, taal, begrijpelijkheid en verzorging). Aangezien de verschillende inzendingen afkomstig waren uit diverse disciplines, heeft de jury verder bij de beoordeling de gebruiken en gehanteerde onderzoeksmethoden binnen die disciplines in acht genomen.

Op basis van deze criteria heeft de jury besloten de Eumedion Scriptieprijs 2010 toe te kennen aan de heer Bootsma om de volgende redenen. De heer Bootsma heeft een juridische scriptie geschreven waarin hij een voor de praktijk en de wetenschap belangwekkend onderwerp ter hand neemt, namelijk in hoeverre het mogelijk is voor vennootschappen en de (Nederlandse) overheid een instrument te ontwikkelen waarin de betrokkenheid van aandeelhouders bij de onderneming wordt gestimuleerd.

Dit onderwerp was in 2007 erg actueel toen DSM aan zijn aandeelhouders voorstelde een loyaliteitsdividend in te voeren. Aandeelhouders die blijf gaven van langdurige betrokkenheid bij de onderneming, zouden een financiële beloning daarvoor ontvangen. In 2007 werd het voorstel op last van de Ondernemingskamer van de agenda van de aandeelhoudersvergadering gehaald. De beschikking van de Ondernemingskamer werd later door de Hoge Raad vernietigd, maar is door de beursgenoteerde ondernemingen niet meer van stal gehaald. Veel aandeelhouders hadden bedenkingen bij de invoering van loyaliteitsdividend en bestuurders en commissarissen vreesden een negatief effect op de liquiditeit van de aandelen.

De politiek houdt echter belangstelling voor het onderwerp. In 2009 nam de Tweede Kamer een motie aan waarin de regering werd verzocht de wettelijke en praktische barrières weg te nemen voor de invoering van loyaliteitsdividend en –stemrecht voor trouwe aandeelhouders. Naar aanleiding van deze motie zal het nieuwe kabinet in 2011 moeten beslissen of het een wetsvoorstel wil indienen om de invoering van loyaliteitsdividend en –stemrecht te faciliteren. De scriptie is dus allesbehalve gedateerd; zij wint in 2011 aan actualiteitswaarde.

Het werk van de heer Bootsma laat zien wat de juridische mogelijkheden en onmogelijkheden voor financiële prikkels voor aandeelhouders zijn. Het gelijkheidsbeginsel is hierin cruciaal. Mag de ene aandeelhouder anders worden behandeld dan de andere aandeelhouder? In de gangbare praktijk in Nederland is gelijke behandeling van aandeelhouders een belangrijk uitgangspunt.

De kracht van de scriptie van de heer Bootsma is dat wordt aangegeven wanneer het gelijkheidsbeginsel van toepassing is en wanneer hiervan mag worden afgeweken. Hij haalt een keur van auteurs aan en concludeert met hen dat gelijkheid niet een automatisch uitvloeisel is van redelijkheid en billijkheid. In zijn analyse durft hij gefundeerd een eigen mening naar voren te brengen. Het is voor de toekomst nog lang niet duidelijk of vormen van loyaliteitsdividend terug zullen komen in de Nederlandse vennootschappelijke praktijk. Wat zeker terug zal komen is de rol van het gelijkheidsbeginsel, ook omdat hier binnen Europa op verschillende manieren wordt omgegaan ook in relatie tot manieren om de betrokkenheid van aandeelhouders te stimuleren. In dit verband is het waardevol dat de heer Bootsma ook uitgebreid is ingegaan op het stemdividend in Spanje en Duitsland en het loyaliteitsdividend in Frankrijk.

De maatschappelijke relevantie van de scriptie is daarmee hoog. Onder vooraanstaande juristen was het onderwerp loyaliteitsdividend al afgeschreven, maar de heer Bootsma plaatst het onderwerp weer op de agenda. Met zijn analyse geeft hij waardevolle input voor beleidsmakers.

Al met al is de jury van oordeel dat de scriptie van de heer Bootsma van hoog niveau is, mede gezien de diepgang van de analyse. Het zou een startpunt kunnen zijn voor een promotieonderzoek. De jury bekroont deze scriptie daarom graag met de Eumedion Scriptieprijs 2010.

De jury van de Eumedion Scriptieprijs,

dr. F.J. de Graaf

prof. mr. M.P. Nieuwe Weme

prof. mr. G.T.M.J. Raaijmakers